

JYX

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Sevón, Eija; Koivula, Merja

Title: Tunteiden taikaa ja onnistunutta osallisuutta varhaiskasvatuksessa

Year: 2022

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittajat, 2022

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Sevón, E., & Koivula, M. Tunteiden taikaa ja onnistunutta osallisuutta varhaiskasvatuksessa. Ruusupuiston kärkiuutiset, (2). <https://peda.net/jyu/ruusupuisto/uutisarkisto/2-2022/2>

Ruusupuiston kärkiuutiset

KASVATUS- JA KOULUTUSUUTISIA JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSTA

[Jyväskylän yliopisto](#) > [Ruusupuiston kärkiuutiset](#) > [Uutisarkisto](#) > [2/2022](#) > [Tunteiden taikaa ja onnist...](#)

Tunteiden taikaa ja onnistunutta osallisuutta varhaiskasvatuksessa

Harmittaako? Missä ilo tuntuu? Mitä tehdä, jos pelottaa? Miten ristiriidat ratkotaan kavereiden kanssa? Entä miten voidaan tunnistaa lasten tunnetiloja varhaiskasvatuksen lapsiryhmän hektisessä arjessa? Näiden kysymysten ääreltä aloitettiin TUIKKU – Tunnetaitoja ja osallisuutta varhaiskasvatukseen -hankkeen koulutus- ja tutkimusmatka. Tunnetaidot ja osallisuus on tunnistettu keskeisiksi hyvinvointiin vaikuttaviksi osa-alueiksi, joiden harjoittelu kannattaa aloittaa mahdollisimman varhain, jo varhaiskasvatuksessa.

Tunteet ja kaverit ovat tärkeitä

Kevään aikana tutkimusmatkalla tutustuttiin omiin ja toisten tunteisiin, opeteltiin säätämään tunteiden voimakkuutta, pohdittiin omia ja toisten vahvuuksia, keskusteltiin ystävyydestä, ristiriitojen ratkaisemisesta ja myötätunnosta sekä harjoiteltiin yhteistoiminnan taitoja. Lapset pitivät heille suunnatuista harjoituksista, ja henkilöstö ja vanhemmat kokivat heidän hyötyvän niistä. Esimerkiksi omien ja toisten tunteiden tunnistamisessa edistyi. Kaiken kaikkiaan kävi selväksi, miten tärkeitä etenkin vertaissuhteet ovat lapsille, ja siitä syystä tunnetaitojen ja kaveritaitojen harjoittelu kannattaa.

Kuva 1. TUIKKU-hankeeseen osallistuneen lapsen piirros siitä, mikä tekee hänen päiväkotipäivästään kivan ja mikä kurjan.

Kiva päivä, kurja päivä -harjoituksessa lapset piirsivät ja kertoivat samalla aikuisille, mikä heitä päiväkotiarjessa ilahduttaa ja surettaa. Vaikka myös märät sukat harmittivat, suurin osa lasten kertomasta liittyi kuitenkin leikkeihin ja

ystävyyteen sekä toisaalta ristiriitoihin ja yksinäisyyteen suhteessa vertaisiin. Lasten hyvinvoivien vertaissuhteiden tukemiseksi omien tunteiden nimeäminen ja käsittely sekä toisten tunteiden huomiointi ovat keskeisiä.

Entä jos lapset päättävät, mitä tehdään?

Osallisuus oikeudet määritetään YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessa, ja niiden tulisi näkyä myös varhaiskasvatuksen arjessa. Tutkimusmatkalla osallisuutta vahvistettiin harjoituksilla. Toiveiden puu -harjoituksessa lapset ja vanhemmat saivat esittää omia varhaiskasvatuksen arkeen liittyviä toiveitaan. Lasten kokouksissa lapset saivat yhdessä aikuisten kanssa tehdä päätöksiä heille tärkeistä asioista, esimerkiksi suunnitella päiväkodin liikuntapäivän sisällön.

Kuva 2. Lasten toiveita toiveiden puussa

Osallisuuden toteuttaminen ei kuitenkaan ole helppoa, vaan vaatii uusien ajattelu- ja toimintatapojen omaksumista sekä vanhojen rutiinien ja toimintakulttuurin muuttamista. Se vie aikaa yksilöltä ja työyhteisöltä. Varhaiskasvatuksen arjessa aika on rajallista: esimerkiksi TUIKKU-hankkeessa henkilöstö pystyi tekemään harjoitukset lasten kanssa, mutta joutui tinkimään ajanpuutteen vuoksi henkilöstön hyvinvointiin ja työilmapiirin parantamiseen kohdentuneista harjoituksista.

Eija Sevón ja Merja Koivula

Tuikku-hanke pähkinänkuoressa

Vuoden 2022 tammi-kesäkuussa toteutettiin Jyväskylän yliopiston ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun yhteistyönä TUIKKU-tutkimusmatkaksi nimetty tunnetaitojen ja lasten osallisuuden vahvistamiseen sekä kiusaamisen ennaltaehkäisyyn keskittynyt kehittämisohjelma. Hanketta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. TUIKKU-tutkimusmatkan pilotointiin osallistui eri kunnista 25 lapsiryhmää, joissa oli yhteensä noin 70 työntekijää, noin 450 lasta ja heidän vanhempansa. Samoista kunnista valittiin myös verrokkiryhmään 12 yksikköä.

TUIKKU-pilotti- ja verrokkiryhmistä kerättiin tutkimusaineistoa työntekijöiden ja vanhempien alku- ja loppukyselyin sekä työntekijöiden eKoutsi-päiväkirjatutkimuksen avulla hankkeen alussa ja lopussa. Lisäksi kerättiin laadullista aineistoa toteuttamalla havainnointeja ja haastatteluita kolmessa varhaiskasvatustyksikössä, ja hankkeen aikana tehdyistä harjoituksista kerättiin pedagogista dokumentaatiota. TUIKKU-ohjelman koulutuskokonaisuus toteutettiin sekä suomen että ruotsin kielellä verkkotapaamisten, asiantuntijavideoiden sekä lapsille, henkilöstölle ja kotiin suunnattujen tutkimusperustaisen harjoitusten avulla edellä mainituilla osa-alueilla. Varhaiskasvatuksen yksiköt ovat tervetulleita osallistumaan koko toimintakauden mittaiselle TUIKKU-tutkimusmatkalle hankkeen jatko-option aikana toimintakaudella 2023–2024. Lisätietoja saat [hankkeen nettisivuilta](#).

Yliopistotutkija, dosentti **Eija Sevón** (vasemmalla) ja yliopistonlehtori, dosentti **Merja Koivula** (oikealla) johtavat OKM:n rahoittamaa TUIKKU- tunnetaitoja ja osallisuutta varhaiskasvatukseen -hanketta. Heidän lisäksi hankkeessa työskentelevät Essi Hautakoski, Lassi Kannel, Maarit Koskinen, Mari Laakso, Marleena Mustola ja Ha Pham **Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden laitokselta**, Eija Räikkönen **Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunnasta** sekä **Jyväskylän ammattikorkeakoulusta** Timo Hintikka, Sanna Peltola ja Asta Suomi.

Ota yhteyttä kirjottajiin:

eija.sevon@jyu.fi

merja.e.koivula@jyu.fi

Teemakuvat: Eija Sevón, kirjoittajakuva: Martti Minkkinen.

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaajien palautteet](#)

0 kommenttia